

วันอาทิตย์ที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2562

ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โทรศัพท์ 02-727-3594-6 โทรสาร 02-727-3595

<http://www.nidapoll.nida.ac.th> <http://www.twitter.com/nidapoll> และ <http://www.facebook.com/nidapoll>

E-mail : nida_poll@nida.ac.th / nidapoll.nida@hotmail.co.th

“ข่าวปลอม (เฟคนิวส์)”

เรียน บรรณาธิการบริหาร / บรรณาธิการข่าว / หัวหน้าข่าว

ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เผยผลสำรวจของประชาชนที่ใช้สื่อออนไลน์ (Website, E-mail, Line, Facebook, IG เป็นต้น) เรื่อง “ข่าวปลอม (เฟคนิวส์)” ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 14 – 16 สิงหาคม 2562 จากประชาชนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป กระจายทุกภูมิภาค ระดับการศึกษา และอาชีพทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,522 หน่วยตัวอย่าง เกี่ยวกับการหลงเชื่อการกระทำกับข่าวปลอม (เฟคนิวส์) ที่ได้รับจากสื่อออนไลน์ ความคิดเห็นและความกังวลต่อการจัดตั้ง “ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม” การสำรวจอาศัยการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็นจากบัญชีรายชื่อฐานข้อมูลตัวอย่างหลัก (Master Sample) ของ “นิด้าโพล” ด้วยวิธีแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งชั้นภูมิตามภูมิภาค จากนั้นในแต่ละภูมิภาค สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ ร้อยละ 95.0

จากการสำรวจเมื่อถามถึงการใช้อินเทอร์เน็ต (Website, E-mail, Line, Facebook, IG เป็นต้น) พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.86 ระบุว่า ใช้อินเทอร์เน็ต และร้อยละ 27.14 ระบุว่า ไม่ใช้อินเทอร์เน็ต

เมื่อถามผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตว่าหลงเชื่อข่าวปลอม (เฟคนิวส์) ที่ได้รับจากสื่อออนไลน์หรือไม่ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.23 ระบุว่า ไม่เคยหลงเชื่อในข่าวปลอม รองลงมา ร้อยละ 27.59 ระบุว่า เคยหลงเชื่อในข่าวปลอม และร้อยละ 11.18 ระบุว่า ไม่แน่ใจว่าเป็นข่าวปลอมหรือไม่

และเมื่อถามผู้ที่ระบุว่าเคยหลงเชื่อและไม่แน่ใจว่าเป็นข่าวปลอม (เฟคนิวส์) จากสื่อออนไลน์ ว่ากระทำการอย่างไรกับข่าวปลอม (เฟคนิวส์) พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.09 ระบุว่า ไม่เคยแชร์ข่าวใด ๆ รองลงมา ร้อยละ 24.42 ระบุว่า รู้ว่าเป็นข่าวปลอม และไม่แชร์ ร้อยละ 19.07 ระบุว่า ไม่แน่ใจว่าเป็นข่าวปลอมหรือไม่ จึงไม่แชร์ ร้อยละ 9.77 ระบุว่า เคยแชร์ ร้อยละ 6.28 ระบุว่า ไม่แน่ใจว่าเป็นข่าวปลอมหรือไม่ แต่แชร์ ร้อยละ 4.88 ระบุว่า ไม่รู้ว่าเป็นข่าวปลอม และแชร์ ร้อยละ 3.49 ระบุว่า รู้ว่าเป็นข่าวปลอม แต่แชร์ ร้อยละ 0.70 ระบุว่า เคยทำข่าวปลอม และแชร์ ร้อยละ 0.47 ระบุว่า พยายามแก้ปัญหาเมื่อรู้ว่าข่าวที่แชร์ไปเป็นข่าวปลอม และร้อยละ 0.23 ระบุว่า อื่น ๆ ได้แก่ อ่านโดยใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ว่าเป็นข่าวปลอมข่าวจริง

สำหรับความคิดเห็นของผู้ที่ระบุว่าเคยหลงเชื่อและไม่แน่ใจว่าเป็นข่าวปลอม (เฟคนิวส์) จากสื่อออนไลน์ ต่อการจัดตั้ง “ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม” โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอี) พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.98 ระบุว่า เห็นด้วย เพราะ จะได้มีการกลั่นกรองข่าวก่อนที่จะแพร่หลายไปวงกว้าง เพราะสมัยนี้มี E-mail, Line, Facebook, IG เป็นต้น เกือบทุกคน จะได้มีการเกรงกลัวและไม่แชร์ข่าวปลอม รองลงมา ร้อยละ 8.14 ระบุว่า ไม่เห็นด้วย เพราะ ควรใช้วิธีอื่นดีกว่า เช่น สร้างจิตสำนึกหรือให้ความรู้ การจัดตั้งศูนย์ฯ อาจทำให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลมากเกินไป และควรให้องค์กรอิสระเข้ามาจัดการมากกว่า และร้อยละ 4.88 ระบุว่า ไม่ทราบ/ไม่ตอบ/ไม่แน่ใจ

ท้ายที่สุด เมื่อถามถึงความกังวลของผู้ที่ระบุว่าเคยหลงเชื่อและไม่แน่ใจว่าเป็นข่าวปลอม (เฟคนิวส์) จากสื่อออนไลน์ เกี่ยวกับ “ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม” ที่อาจจะละเมิดสิทธิส่วนบุคคลหรือถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 28.84 ระบุว่า ไม่มีความกังวลเลย รองลงมา ร้อยละ 28.14 ระบุว่า ไม่ค่อยมีความกังวล ร้อยละ 27.91 ระบุว่า ค่อนข้างมีความกังวล ร้อยละ 10.00 ระบุว่า มีความกังวลมาก และร้อยละ 5.11 ระบุว่า ไม่ทราบ/ไม่ตอบ/ไม่แน่ใจ

เมื่อพิจารณาถึงเพศของผู้ตอบตัวอย่าง พบว่า ตัวอย่างร้อยละ 8.80 มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพฯ ร้อยละ 26.02 มีภูมิลำเนาอยู่ปริมณฑล และภาคกลาง ร้อยละ 18.27 มีภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือ ร้อยละ 33.31 มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 13.60 มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ ตัวอย่างร้อยละ 48.55 เป็นเพศชาย และร้อยละ 51.45 เป็นเพศหญิง

ตัวอย่างร้อยละ 10.18 มีอายุ 15 – 25 ปี ร้อยละ 16.29 มีอายุ 26 – 35 ปี ร้อยละ 22.54 มีอายุ 36 – 45 ปี ร้อยละ 31.74 มีอายุ 46 – 59 ปี และร้อยละ 19.25 มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ตัวอย่างร้อยละ 94.02 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 3.94 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 0.79 นับถือศาสนาคริสต์ และอื่น ๆ และร้อยละ 1.25 ไม่ระบุศาสนา ตัวอย่างร้อยละ 25.23 สถานภาพโสด ร้อยละ 69.12 สมรสแล้ว ร้อยละ 4.66 หม้าย หย่าร้าง แยกกันอยู่ และร้อยละ 0.99 ไม่ระบุสถานภาพการสมรส

ตัวอย่างร้อยละ 29.04 จบการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 31.60 จบการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 6.57 จบการศึกษานุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 25.95 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 5.26 จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และร้อยละ 1.58 ไม่ระบุการศึกษา

ตัวอย่างร้อยละ 9.85 ประกอบอาชีพข้าราชการ/ลูกจ้าง/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 15.44 ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน ร้อยละ 21.81 ประกอบอาชีพเจ้าของธุรกิจ/อาชีพอิสระ ร้อยละ 13.67 ประกอบอาชีพเกษตรกร/ประมง ร้อยละ 15.51 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงาน ร้อยละ 18.07 เป็นพ่อบ้าน/แม่บ้าน/เกษียณอายุ/ว่างงาน ร้อยละ 3.88 เป็นนักเรียน/นักศึกษา และร้อยละ 1.77 ไม่ระบุอาชีพ

ตัวอย่างร้อยละ 19.18 ไม่มีรายได้ ร้อยละ 22.27 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท ร้อยละ 25.10 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 9.99 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 6.18 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท ร้อยละ 6.44 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป และร้อยละ 10.84 ไม่ระบุรายได้

1. ท่านใช้สื่อออนไลน์หรือไม่ (Website, E-mail, Line, Facebook, IG เป็นต้น)

การใช้สื่อออนไลน์ (Website, E-mail, Line, Facebook, IG เป็นต้น)	ร้อยละ
ใช้สื่อออนไลน์	72.86
ไม่ใช้สื่อออนไลน์	27.14
รวม	100.00

2. ท่านเคยหลงเชื่อในข่าวปลอม (เฟคนิวส์) ที่ได้รับจากสื่อออนไลน์หรือไม่ (เฉพาะผู้ที่ตอบใช้สื่อออนไลน์ n = 1,109)

การหลงเชื่อข่าวปลอม (เฟคนิวส์) ที่ได้รับจากสื่อออนไลน์	ร้อยละ
ไม่เคยหลงเชื่อในข่าวปลอม	61.23
เคยหลงเชื่อในข่าวปลอม	27.59
ไม่แน่ใจว่าเป็นข่าวปลอมหรือไม่	11.18
รวม	100.00

3. ท่านเคยมีพฤติกรรมอย่างไรเกี่ยวกับข่าวปลอม (เฟคนิวส์) จากสื่อออนไลน์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (n = 430)

การกระทำของผู้ที่ระบุว่าเคยหลงเชื่อและไม่แน่ใจว่าเป็นข่าวปลอม (เฟคนิวส์) จากสื่อออนไลน์	ร้อยละ
ไม่เคยแชร์ข่าวใด ๆ	52.09
รู้ว่าเป็นข่าวปลอม และไม่แชร์	24.42
ไม่แน่ใจว่าเป็นข่าวปลอมหรือไม่ จึงไม่แชร์	19.07
เคย ๆ เมื่อรู้ว่าข่าวที่แชร์ไปเป็นข่าวปลอม	9.77
ไม่แน่ใจว่าเป็นข่าวปลอมหรือไม่ แต่แชร์	6.28
ไม่รู้ว่าเป็นข่าวปลอม และแชร์	4.88
รู้ว่าเป็นข่าวปลอม แต่แชร์	3.49
เคยทำข่าวปลอม และแชร์	0.70
พยายามแก้ปัญหาเมื่อรู้ว่าข่าวที่แชร์ไปเป็นข่าวปลอม	0.47
อื่น ๆ ได้แก่ อ่านโดยใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ว่าเป็นข่าวปลอมข่าวจริง	0.23

4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการจัดตั้ง “ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม” โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอี) (n = 430)

ความคิดเห็นของผู้ที่ระบุว่าเคยหลงเชื่อและไม่แน่ใจว่าเป็นข่าวปลอม (เฟคนิวส์) จากสื่อออนไลน์ต่อการจัดตั้ง “ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม” โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอี)	ร้อยละ
เห็นด้วย เพราะ จะได้มีการกลั่นกรองข่าวก่อนที่จะแพร่หลายไปวงกว้าง เพราะสมัยนี้มี E-mail, Line, Facebook, IG เป็นต้น เกือบทุกคน จะได้มีการเกรงกลัวและไม่แชร์ข่าวปลอม	86.98
ไม่เห็นด้วย เพราะ การใช้วิธีอื่นดีกว่า เช่น สร้างจิตสำนึกหรือให้ความรู้ การจัดตั้งศูนย์ฯ อาจทำให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลมากเกินไป และควรให้องค์กรอิสระเข้ามาจัดการมากกว่า	8.14
ไม่ทราบ/ไม่ตอบ/ไม่แน่ใจ	4.88
รวม	100.00

5. ท่านมีความกังวลแค่ไหนเกี่ยวกับ “ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม” ที่อาจจะละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หรือถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง
(n = 430)

ความกังวลของผู้ที่ระบุว่าเคยหลงเชื่อและไม่แน่ใจว่าเป็นข่าวปลอม (เฟลนิวส์) จากสื่อออนไลน์ เกี่ยวกับ “ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม” ที่อาจจะละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หรือถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง	ร้อยละ
ไม่มีความกังวลเลย	28.84
ไม่ค่อยมีความกังวล	28.14
ค่อนข้างมีความกังวล	27.91
มีความกังวลมาก	10.00
ไม่ทราบ/ไม่ตอบ/ไม่แน่ใจ	5.11
รวม	100.00

ลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพฯ	134	8.80
ปริมณฑลและภาคกลาง	396	26.02
ภาคเหนือ	278	18.27
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	507	33.31
ภาคใต้	207	13.60
รวม	1,522	100.00

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	739	48.55
หญิง	783	51.45
รวม	1,522	100.00

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
15 – 25 ปี	155	10.18
26 – 35 ปี	248	16.29
36 – 45 ปี	343	22.54
46 – 59 ปี	483	31.74
60 ปี ขึ้นไป	293	19.25
ไม่ระบุ	–	–
รวม	1,522	100.00

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามศาสนา

ศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
พุทธ	1,431	94.02
อิสลาม	60	3.94
คริสต์/ฮินดู/ซิกข์/ยิว/ไม่นับถือศาสนาใด ๆ	12	0.79
ไม่ระบุ	19	1.25
รวม	1,522	100.00

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	384	25.23
สมรส	1,052	69.12
หม้าย หย่าร้าง แยกกันอยู่	71	4.66
ไม่ระบุ	15	0.99
รวม	1,522	100.00

ลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง (ต่อ)

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	442	29.04
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	481	31.60
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	100	6.57
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	395	25.95
สูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	80	5.26
ไม่ระบุ	24	1.58
รวม	1,522	100.00

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ/ลูกจ้าง/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	150	9.85
พนักงานเอกชน	235	15.44
เจ้าของธุรกิจ/อาชีพอิสระ	332	21.81
เกษตรกร/ประมง	208	13.67
รับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงาน	236	15.51
พ่อบ้าน/แม่บ้าน/เกษียณอายุ/ว่างงาน	275	18.07
นักเรียน/นักศึกษา	59	3.88
พนักงานองค์กรอิสระที่ไม่แสวงหากำไร	-	-
ไม่ระบุ	27	1.77
รวม	1,522	100.00

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	292	19.18
ไม่เกิน 10,000	339	22.27
10,001 – 20,000	382	25.10
20,001 – 30,000	152	9.99
30,001 – 40,000	94	6.18
40,001 ขึ้นไป	98	6.44
ไม่ระบุ	165	10.84
รวม	1,522	100.00